

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

JANY PEČINKOVÉ

Deprese u chronicky nemocných

Přestože se diplomová práce Jany Pečinkové jmenuje „Deprese u chronicky nemocných“, je její téma mnohem úžeji a specifičtěji zaměřeno. Autorka se věnuje tematice komorbidity Alzheimerovy nemoci a deprese. Výběr tématu vzhledem k vzrůstajícímu věku populace a tím i vyššímu počtu nemocných Alzheimerovou nemocí, považuji za velice přínosný a aktuální. Přínos práce dále vnímám i v důležitosti oddělit tyto dvě diagnostické kategorie vzhledem k účinnosti léčby a terapie. Cíl autorky považuji za obtížný, protože právě uvedené rozlišení demence a deprese je v praxi ne vždy snadným diagnostickým úkolem i pro zkušeného psychologa a tak i ve výzkumné oblasti sebou přináší spoustu úskalí.

Diplomová práce je tradičně členěna na část teoretickou a část empirickou. Práce je přiměřeného rozsahu (112 stran včetně seznamu literatury a příloh).

V teoretické části se autorka podrobněji zabývá tematikou depresivní poruchy a demencí, ze kterých pak více prostoru věnuje Alzheimerově nemoci. Teoretická část je napsaná přehledně a srozumitelně, oceňuji autorčinu snahu vybrat jen ty informace, které se vztahují k tématu práce a detailněji některé témata nerozebírat. Vítám kapitulu o diagnostických možnostech Alzheimerovy nemoci spolu s uvedením aktuálních a nově používaných škál, což poukazuje na autorčin přehled v dané tematice. Tady mám jenom malou připomínku, že test Kohsovy kostky nemusí být přesný v odhadu intelektových schopností právě u této populace.

V empirické části si autorka kladla několik cílů. Prvním z nich bylo zjistit výskyt depresivní poruchy ve zkoumaném vzorku osob s Alzheimerovou nemocí. Druhým cílem bylo porovnat výskyt deprese u osob s počínající Alzheimerovou nemocí a jejím rozvintým stadiem. Dále se zaměřila i na překážky užití standardních metod pro měření depresivity u osob s AN, rozdíl v sebeposouzení a posouzení depresivity pečujícími osobami a nejčastěji zaznamenané depresivní projevy u osob s AN. Výzkumný vzorek sestával z 31 osob s Alzheimerovou nemocí, který se autorka snažila vyvážit z hlediska pohlaví a vzdělání (je méně zastoupené vysokoškolské vzdělání) a který byl doplněn o osoby pečující. Autorka využila standardní metody zjišťování kognitivní poruchy (MMSE) a depresivity (Geriatrická škála depresivity), ale zároveň přistoupila k výzkumnému cíli z mého pohledu kreativně, použila GDS i ve formě hodnocení pečující osobou a dále vytvořila metodu pro pozorování osob v činnosti. Tady kladně hodnotím autorčin přístup k užití pozorování, vytvoření skórovacích kategorií, využití videozáznamu.

K zjišťování výskytu depresivity považuji výzkumný vzorek 31 osob za poměrně malý a jako jeden z dalších možných posunů ve výzkumu vnímám jeho rozšíření. Za zajímavou a přínosnou pro psychologickou praxi považuji část o užití diagnostických metod. Souhlasím s autorkou, že použití sebeposuzující škály v této populaci má značné nevýhody, jako i to, že posouzení psychického stavu pečovatelem nemusí být objektivní metodou pro získání potřebných informací. I z tohoto hlediska považuji za přínosný autorčin tvořivý přístup v hledání jiného způsobu posouzení výskytu depresivních symptomů, tady se ale domnívám, že je potřeba dobře vyspecifikovat rozlišující znaky mezi demencí a depresí, které se, jak sama autorka dobře poznamenává a jak i ukazuje rozbor nejčastěji skórovaných symptomů deprese, často překrývají a tím i diagnostické rozlišení komplikují. V této části práce dále kladně hodnotím to, že autorka dělala i přímé srovnání výsledků jednotlivých metod u každé osoby zvlášť a nezůstala jenom u statistických výsledků, což jí umožnilo hlubší a konkrétnější vzhled do rizik a úskalí použití diagnostických metod.

Formální a grafická úprava diplomové práce je přehledná a kvalitní. Autorka se opírala o početné množství citovaných zdrojů, a to jak domácích tak zahraničních.

Jana Pečinková prokázala v diplomové práci schopnost přehledně pracovat s teoretickými informacemi, provést kvantitativní výzkumné šetření a kriticky shrnout výsledky práce. Je znatelná časová investice autorky k vypracování diplomové práce i snaha nezůstat na povrchu tématu, ale věnovat se mu do hloubky.

Předloženou diplomovou práci Jany Pečinkové doporučuji k obhajobě. Navrhuji klasifikovat výborně.

V Praze, 12.5.2011

PhDr. Katarína Komadová, Ph.D.